

Adam Balcer 🇵🇱 Kazimierz Wóycicki

POLSKA na globalnej szachownicy

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
ROZDZIAŁ 1. GLOBALNA SZACHOWNICA	15
Asymetryczna demografia i migracje	19
Zmieniający się klimat i bilans energetyczny: potrzeba rewolucji technologicznej	31
Świat policentryczny i ryzykowne bezpieczeństwo	41
Scenariusze niepewnej przyszłości	54
Scenariusz katastroficzny, czyli <i>Mad Max</i>	55
Scenariusz rozpadu Zachodu i marginalizacji Europy	58
Scenariusz Pacyfiku i Dalekiego Wschodu	59
Scenariusz G2 (Chiny i Ameryka)	61
Scenariusz nowych potęg globalnych (BRIC/BIC i Chindie)	62
Scenariusz zwania szeregów i rozszerzenia Zachodu	63
Scenariusz Wielkiej Gry w Eurazji i euroazjatyckich Bałkanów	64
Scenariusz niestabilnego świata islamu	64
Scenariusz światowego porządku i multilateralizmu	65
Scenariusz wielkich światowych klubów	67
ROZDZIAŁ 2. POLITYKA ZAGRANICZNA I INTERES NARODOWY. GDZIE LEŻY POLSKA?	71
ROZDZIAŁ 3. POLSKIE SPRAWY W ERZE GLOBALIZACJI	87
Wobec globalnych wyzwań: czy Polska może być energetyczna?	87
Wobec globalnych wyzwań: ilu będzie Polaków?	106

Wobec globalnych wyzwań: polskie społeczeństwo wiedzy	117
Wobec globalnych wyzwań: dylematy członkostwa w europejskim klubie	124
Dylemat suwerenności i modelu integracji	125
Dylemat członkostwa w strefie euro	131
Dylemat europejskiego modelu rozwojowego i budżetu	134
Dylemat szerokiej i wąskiej Unii	137
Dylemat transatlantycki	143
ROZDZIAŁ 4. NOWA POLSKA GEOPOLITYKA: ORIENTACJE POLITYKI ZAGRANICZNEJ	155
Bruksela i polityka unijna	155
Najważniejsi partnerzy – Niemcy	176
Europa Środkowa i oś Północ–Południe	189
Grupa Wyszehradzka i sąsiedzi z Południa	206
Bałtyk i szlak bursztynowy	225
Bałkany Zachodnie	237
Morze Czarne	245
Turcja	252
Afryka Północna i Bliski Wschód	268
Europejski Wschód i centrum Azji	280
Partnerstwo Wschodnie	280
Rosja	294
Centrum Azji	308
Ameryka	317
Nowy ład światowy	324
ROZDZIAŁ 5. OBRAZ KRAJU I JEGO IDEE	339
Obraz kraju i jego polityczne znaczenie	339
Historyczne polskie kompleksy i sukcesy	341
Animowanie europejskiej debaty	349
Podsumowanie	357
Bibliografia	361
Indeks	371

Najważniejszym wątkiem książki jest perspektywa regionalna: analiza szans rozwojowych Polski jako członka wspólnoty europejskiej i ocena czynników, które będą określać możliwości wykorzystania tych szans. Podstawowym zaś czynnikiem jest umiejętność włączenia się w istotne, wręcz fundamentalne sfery działań podejmowanych przez Unię Europejską: w dziedzinie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, w sferze energii, w zakresie problemów demograficznych i migracji, przed jakimi stanął „Stary Świat”, oraz wobec skali globalnego przemieszczania się centrów gospodarczych, które będą decydować o przyszłym ładzie światowym. „Jaka będzie sytuacja Europy, taka będzie sytuacja Polski” – celnie piszą Autorzy w konkluzji.

prof. dr hab. Wojciech Kostecki
dyrektor Interdyscyplinarnego Centrum Badań nad Konfliktami

Jest to książka ważna i potrzebna. Rzadki przykład myślenia o Polsce i naszym miejscu w świecie w sposób koncepcyjny, wielowymiarowy i strategiczny. Autorzy nie tylko opisali rzeczywistość, ale również oferują nam wizję takiej polityki, która jest poszukiwaniem rozwiązań optymalnych. Ich rozważania inspirują do myślenia. Lektura tej książki uświadamia Czytelnikowi, że przyszłość Polski i nasze jutro zaczyna się dziś.

prof. dr hab. Adam Daniel Rotfeld
były Minister Spraw Zagranicznych RP

Oto książka, która dalece wykracza poza sztafpe polskiego pisarstwa o stosunkach międzynarodowych. Pozbawiona uproszczeń, jest przeznaczona nie tylko dla specjalistów, ale też dla szerokiego kręgu odbiorców zainteresowanych problemami Polski i świata. Książka pokazuje, że nawet dla działań lokalnych w naszej części świata konieczna jest znajomość zależności kontynentalnych i globalnych, wielorakich uwarunkowań w stosunkach między państwami, regionami i cywilizacjami. Takie podejście autorów do stosunków międzynarodowych pozwala na uwzględnienie tak ważnych obecnie problemów globalnych, jak demografia i migracje, zmiany klimatu, przemiany gospodarki światowej i wyzwania energetyczne, dotyczących bezpośrednio Polski.

Aleksander Smolar
prezes Fundacji Batorego